

**Prologus Cesarij cisterciensis monachi in Heil-
terbacho in dialogū miraculorū Incipit feliciter.**

Quolligite fragmenta ne pereāt. Cū
ex debito iniuncte sollicitudinis aliqua ex his que in
ordine nostro . nostris tēpibus miraculose gesta sūt
et quotidie fiunt. recitarem nouicijs. rogatus sum
a quibusdam euz instancia multa eadē scripto ppetu-
are Dicebant enim irrecuperabile fore damnum. si
ea pirent per obliuionem. que posteris esse poterāt
ad edificacionem Cum ad hoc minus eēm patus. tum ppter latini sermo-
nis inopiam. tum propter inuidorū detractionez Accessit abbatis mei im-
perium. necnon et abbatis loci sancte Marie consiliū. quibus contradi-
cere licitum non est Memor etiā predictē sentencie saluatoris. alijs panes
integros turbis frangentibus. i. fortes scripturaz questiones exponenti-
bus. siue excellencioza moderni tēpīs acta scribentib⁹. ego micās deciden-
tes colligens ppter inopes non gracia sed lratura. duodecim ex eis spor-
tellas impleui Totidem enim distinctōibus omne opus diuisi. **Prima**
distinctio agit de conuersione **Secunda** de strictione **Tercia** de ofes-
sione **Quarta** de temptacōe **Quinta** de demōib⁹ **Sexta** de virtute
simplicitatis **Septima** de beatā uirgine maria **Octaua** de diuersis uisi-
onibus **Nonā** de sacramento corpis et sanguinis Christi **Decima**
de miraculis **Indecima** de morientib⁹ **Duodecima** de pena et gla-
mortuorū. Et autem opetencius exempla ordinarem. more dialogi du-
as induxi psonas nouicij uidelicet interrogantis. et monachi responden-
tis. qz dū dictantis nomen pagina supprimit. detrahentis lingua cici⁹ de-
ficit et arescit **Item** qui nomē eius scire desiderat. pma distinctiōnū elemē-
ta opingat **Plurima** etiā inserui. q̄ extra ordinem otigerunt eo q̄ essent
edificatoria et a uiris religiosis sicut et reliq̄ mihi recitata **Testis** ē mihi
dñs. nec unū quodē capitulum in hoc dialogo me finxisse. **Quod** si aliqua
forte aliter sunt gesta. q̄ a me scripta. magis his uidet̄ imputandū esse a
quibus mihi sunt relata **Et** qz continencia huius dialogi satis miraculosa ē.
nomen ei indat̄ dialogus miraculorum **Est** et ratio quare distinctiōnes
sic sunt ordinate.

Prologus

Quia ouerti q̄s s̄t exterius sine stricōe **P**rima distinctio loq̄t
de ouersione **I**tē qz ouersio inutilis est sine stricōe in peccato
re **S**ecūdu locū tenet distinctio stricionis **I**tē qz stricio in se
arescit nisi subsequat̄ confessio oris. recte ei subiungitur distinctio
confessionis **I**tē qz confessio raro sufficit ad dolendā peccati penā. bñ ei ori
nuat̄ satisfactionis distinctio. quā tētacōm eē pbauit **I**tē qz demones tē
tacionū auctores sunt siue intentores. seq̄ns de eis distinctio subiungitur
Itē qz simplicitas magnū ē antidotū oīra tētacōz distinctōi demonum
distinctio subnectit̄ simplicitatis. **S**ex iste distinctōs p̄tinent ad meritum
Reliq̄ sex ad p̄miū. vt aut̄ sic ordinent̄. ecia rō nūeri req̄rit̄ **S**icut vnitas
radix ē oīnū nūeroz **I**ta et ouersio signū ē oīnū iustificacionū. **B**inario
p̄gruit stricio. q̄ duplex est. cordis p̄ dolorē et corpis p̄ afflictōm. **T**er
nario confessio. q̄ t̄plex ē. laudis. fidei. criminis. **Q**uaternario tētacio. qz q̄tu
or sūt q̄ nos tētant. de. diabol. caro. et mād. **Q**uinari. p̄gruit diabolo
eo q̄ nūer. sit apostatic. **S**enari. q̄ p̄fect. ē simplicitati. q̄ totū corp. luci
dū reddit **I**n p̄ncipijs vero distinctiōnū tā de istis q̄z de ceteris q̄ sequūt̄
distinctōib. rō ordinacōis pleni assignata ē. qz xpi benedictōe collecta
fragmenta int̄tū multiplicata sunt vt panib. integris in q̄ntitate opare
tur. adinstar duodecim panum p̄posicionū in duob. codicib. illa posui.
sex distinctiōnibus in vno et sex in altero ordinatis.

Explicit prologus Incipiunt capitula

De institucōe ordinis cisterciēsis // ca. p̄mū. **Q**uid sit ouersio
Un̄ dicat̄ et de sp̄b. ei. // ca. ij. **D**e p̄oze Clareuall. q̄ ouer
sus vt aliq̄d rapet q̄liter mirabiliter mutat. est // ca. iij. **D**e
nouicio in hēmēro de ouerso de q̄ sanct. **D**auid dixit. **N**on ē
omnib. datū // ca. iij. **Q**uib. occasiōib. hōies ouertāt // ca. v. **D**e ca
nonico Leodiense ad p̄dicacōm sancti **B**ernardi ouerso et de āgelo. quē
sp̄e monachi vidit cōfiteri volēt. // ca. vi. **D**e **S**euardo abbe. quē dñs
Euerhard. pleban. sācti **J**acobi in **C**olōia. añ ouersionē in cuculla vidit
// ca. viij. **D**e ouersione mahelini clerici epi magūtie // ca. viij. **D**e o
uersiōe mḡfi **S**tephāi de vitreio. // ca. ix. **D**e ouersiōe **C**osuuini sacer
dotis. q̄ de p̄bacōe cū furto fugit // ca. x. **D**e canonico q̄dā **C**olōnien
se. q̄ ante q̄z indueret habitū reuoluit // ca. xi. **I**tē de alio iuvene. q̄ de p̄
bacōe gracia soluendoz debitorz extractus. non est reuersus // ca. xij.
De conuersione **H**enrici abbatis // ca. xij. **D**e miserabili morte **L**eonij
monicij apostatātis. // ca. xij. **I**tem de horrenda morte **B**enneconis

¶ Prologus.

nouicij et q̄ non liceat nouicijs redire ad seculū post votū ¶ ca. xv. **D**e
conuersione Henrici stracti de Clareualle ¶ ca. xvi. **D**e ouersione auc
toris huius opusculi ¶ ca. xvij. **D**e Berlaco de dinge occasiōe cuius/
dā sermonis ouerso ¶ ca. xvij. **D**e ouersione Henrici germani regis
francie ¶ ca. xix. **D**e ouersione cuiusdā q̄ alteri ante hostiū porte nocte
apparuit in spē infantis ¶ ca. xx. **D**e Theoderico et Bernardo mona
chis. q̄ ob visionē vni⁹ venie in sepultura mortui ocepūt cōuersionē ¶ ca.
xxi. **D**e conuersione dñi Adolphi epi osinburgensis ¶ ca. xxij. **D**e o
uersione Henrici camerarij ¶ ca. xxij. **D**e conuersione Berlaci sacerdo
tis ¶ ca. xxij. **D**e Lodeuico milite. ppter votū cōuersionis sanato.
¶ ca. xxv. **D**e eo q̄ deus aliqui differat peccatorē ppter pñam et exēplū
de Ezechia ¶ ca. xxvi. **D**e Erroze Lodeuici lātgrauj. et de p̄destina
tōe ¶ ca. xxvij. ¶ De quidā ouertāt propter paup̄tatē ¶ ca. xxvij. **D**e
canonico ob erubescenciā cuiusdā furti ouerso ¶ ca. xxix. **D**e adolescē
te. cui sanctimonial⁹ ab ipso imp̄gnata cā fuit conuersionis ¶ ca. lxxsimū.
De nobili viro qui gracia conuersionis capitali sentencie subtractus est.
¶ ca. xxxi. **D**e conuersione abbatis Mozimundis qui mortuus fuit et rei
uixit ¶ ca. xxxij. **D**e clerico nigromantico mortuo. qui viuenti socio ap
parens suauit ordinez intrare ¶ ca. xxxij. **F**tem de clerico qui propter
penas Lodeuici lantgrauj quas vidit ad ordinem venit ¶ ca. xxxij.
De conuersione Hodesfridi monachi ylarientis. et de reuelacionibus e⁹
¶ ca. xxxv. **D**e modo et forma conuersionis ¶ ca. xxxvi. **D**e conuersi
one vualeuani militis qui armatus ad ordinez venit ¶ ca. xxxvij. **D**e
humili conuersione Philippi abbatis. ¶ ca. xxxvij. **D**e eo q̄ quidam
in conuersione sua ordinez sacros celantes propter humilitatem conuer
si fiant ¶ ca. xxxix. **D**e mirabili conuersione beate hildegundis virgī
nis. que se viruz simulauerat ¶ ca. xl. **D**e vidua Coloniensi. que in cap
pa conuersi egressa est de ciuitate ¶ ca. xli. **D**e conuersione Methilois
magistre in fufunich ¶ ca. xli. **D**e conuersione Belluuidois abbatisse
de porceto ¶ ca. xliij.

¶ Expliciunt capitula ¶ Incipit Dialogis

Jam orditur dialogus miraculorum. et distinctio prima de conuersione
¶ Capitulum primum. ¶ Monachus.